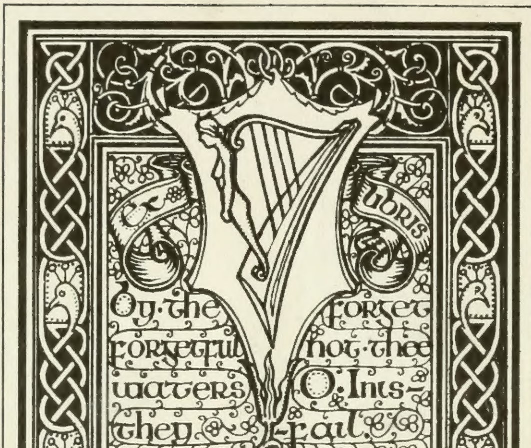
CATULLUS

Ex Libris
by·the forgetful waters they
forget not·thee O·Inis-fail
Alfred T de Lury
A.S. Carter

CATVLLVS

CATVLLI
VERONENSIS

CARMINA SELECTA

RECENSVIT S. G. OWEN

TABVLIS ORNAVIT

J. R. WEGVELIN

LONDINI

IN AEDIBVS A. H. BVLLEN

MCMVI

INDEX

PAGINA

Acmen Septumius suos amores . . . 33
Alfene inmemor atque unanimis false sodalibus 21
Annales Volusi, cacata charta, . . . 26
Aut, sodes, mihi redde decem sestertia, Silo, . 110
Cenabis bene, mi Fabulle, apud me . . 13
Chommoda dicebat, si quando commoda vellet 106
Collis o Heliconii 40
Credis me potuisse meae maledicere vitae, . 110
Cui dono lepidum novum libellum . . 1
Desine de quoquam quicquam bene velle mereri 102
Dianae sumus in fide 23
Dicebas quondam solum te nosse Catullum, . 101
Disertissime Romuli nepotum, . . . 35
Egnatius, quod candidos habet dentes, . . 28
Etsi me assiduo defectum cura dolore . . 86
Furi et Aureli, comites Catulli, . . . 10
Furi, villula nostra non ad Austri . . . 20
Hesterno, Licini, die otiosi 36
Huc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa, 102
Iam ver egelidos refert tepores . . . 35

PAGINA

Ille mi par esse deo videtur, ... 38
Iucundum, mea vita, mihi proponis amorem . 112
Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam 107
Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit : . 105
Lesbius est pulcher : quid ni ? quem Lesbia malit 105
Lugete, o Veneres Cupidinesque, ... 3
Male est, Cornifici, tuo Catullo, ... 27
Marrucine Asini, manu sinistra 12
Minister vetuli puer Falerni 20
Miser Catulle, desinas ineptire, ... 8
Multas per gentes et multa per aequora vectus 109
Nil nimium studeo, Caesar, tibi velle placere, 108
Ni te plus oculis meis amarem, ... 14
Nulla potest mulier tantum se dicere amatam . 107
Nulli se dicit mulier mea nubere malle . . 101
Num te leaena montibus Libystinis . . . 39
O Colonia, quae cupis ponte ludere longo, . 16
O funde noster seu Sabine seu Tiburs, . . 31
Odi et amo. Quare id faciam fortasse requiris. 106
Omnia qui magni dispexit lumina mundi, . 88
Paene insularum, Sirmio, insularumque . . 22
Passer, deliciae meae puellae, ... 2
Peliaco quondam prognatae vertice pinus . 65

PAGINA

Phaselus ille, quem videtis, hospites, . . 4
Poetae tenero, meo sodali 25
Quaenam te mala mens, miselle Ravide, . 30
Quaeris, quot mihi basiationes . . . 7
Quid est, Catulle? quid moraris, emori? . 39
Quintia formosa est multis, mihi candida longa 107
Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum . 105
Quod mihi fortuna casuque oppressus acerbo . 93
Risi nescio quem modo e corona, . . . 39
Saepe tibi studioso animo venante requirens . 112
Salve, nec minimo puella naso . . . 30
Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus . 111
Si cui quid cupidoque optantique optigit umquam 111
Si qua recordanti benefacta priora voluptas . 103
Si quicquam mutis gratum acceptumve sepulcris 109
Si quicquam tacito conmissum est fido ab amico, 110
Suffenus iste, Vare, quem probe nosti, . . 18
Super alta vectus Attis celeri rate maria . 60
Verani, omnibus e meis amicis . . . 9
Vesper adest, iuvenes, consurgite: Vesper
Olympo 56
Vivamus, mea Lesbia, atque amemus, . . 6
Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem 108

TABVLAE

FRONTIS ORNATVS.

PAGINA

PASSER, DELICIAE MEAE PVELLAE . . . 2

JAM VER EGELIDOS REFERT TEPORES . . . 35

ILLE MI PAR ESSE DEO VIDETVR 38

VBI CYMBALVM SONAT VOX, VBI TYMPANA REBOANT 51

AEQVOREAE MONSTRVM NEREIDES ADMIRANTES . 65

QVEM PROCVL EX ALGA MAESTIS MINOIS OCELLIS,
SAXEA VT EFFIGIES BACCHANTIS, PROSPICIT, EHEV . 68

CATVLLI VERONENSIS
CARMINA SELECTA

I

Cvi dono lepidum novum libellum
Arida modo pumice expolitum?
Corneli, tibi: namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas.
Iam tandem ausus es unus Italorum
Omne aevum tribus explicare chartis
Doctis, Iuppiter, et laboriosis.
Quare habe tibi quidquid hoc libelli,
Qualecumque; quod, o patrona virgo,
Plus uno maneat perenne saeclo.

II

Passer, deliciae meae puellae,
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Cui primum digitum dare adpetenti
Et acris solet incitare morsus,
Cum desiderio meo nitenti
Carum nescio quid libet iocari,
Et solaciolum sui doloris,
Credo, et quo gravis acquiescat ardor:
Tecum ludere sicut ipsa posse
Et tristis animi levare curas
Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod zonam soluit diu ligatam.

III

Lvgete, o Veneres Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meae puellae,
Passer, deliciae meae puellae,
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem,
Nec sese a gremio illius movebat,
Sed circumsiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque pipiabat.
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, unde negant redire quemquam.
At vobis male sit, malae tenebrae
Orci, quae omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
Vae factum male! vae miselle passer!
Tua nunc opera meae puellae
Flendo turgiduli rubent ocelli.

IV

PHASELVS ille, quem videtis, hospites,
Ait fuisse navium celerrimus,
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse praeterire, sive palmulis
Opus foret volare sive linteo.
Et hoc negat minacis Hadriatici
Negare litus insulasve Cycladas
Rhodumque nobilem horridamque Thraciam
Propontida trucemve Ponticum sinum,
Vbi iste post phaselus antea fuit
Comata silva: nam Cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica et Cytore buxifer,
Tibi haec fuisse et esse cognitissima

Ait phaselus: ultima ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in aequore,
Et inde tot per impotentia freta
Erum tulisse, laeva sive dextera
Vocaret aura, sive utrumque Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem;
Neque ulla vota litoralibus deis
Sibi esse facta, cum veniret a mari
Novissimo hunc ad usque limpidum lacum.
Sed haec prius fuere: nunc recondita
Senet quieta seque dedicat tibi,
Gemelle Castor et gemelle Castoris.

V

Vivamvs, mea Lesbia, atque amemus,
Rumoresque senum severiorum
Omnes unius aestimemus assis.
Soles occidere et redire possunt:
Nobis cum semel occidit brevis lux,
Nox est perpetua una dormienda.
Da mi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
Deinde usque altera mille, deinde centum.
Dein, cum milia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut nequis malus invidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

VII

Qvaeris, quot mihi basiationes
Tuae, Lesbia, sint satis superque.
Quam magnus numerus Libyssae harenae
Lasarpiciferis iacet Cyrenis,
Oraclum Iovis inter aestuosi
Et Batti veteris sacrum sepulcrum,
Aut quam sidera multa, cum tacet nox,
Furtivos hominum vident amores,
Tam te basia multa basiare
Vesano satis et super Catullo est,
Quae nec pernumerare curiosi
Possint nec mala fascinare lingua.

VIII

MISER Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum ventitabas quo puella ducebat.
Amata nobis quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocosa fiebant,
Quae tu volebas nec puella nolebat.
Fulsere vere candidi tibi soles.
Nunc iam illa non vult: tu quoque, impotens, noli
Nec quae fugit sectare, nec miser vive,
Sed obstinata mente perfer, obdura.
Vale, puella: iam Catullus obdurat,
Nec te requiret nec rogabit invitam:
At tu dolebis, cum rogaberis nulla.
Scelesta, vae te! quae tibi manet vita!
Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem basiabis? cui labella mordebis?
At tu, Catulle, destinatus obdura.

IX

VERANI, omnibus e meis amicis
Antistans mihi milibus trecentis,
Venistine domum ad tuos Penates
Fratresque unanimos anumque matrem?
Venisti. O mihi nuntii beati!
Visam te incolumem audiamque Hiberum
Narrantem loca facta nationes,
Vt mos est tuus, applicansque collum
Iucundum os oculosque saviabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me laetius est beatiusve?

XI

Fvri et Aureli, comites Catulli,
Sive in extremos penetrabit Indos,
Litus ut longe resonante Eoa
Tunditur unda,
Sive in Hyrcanos Arabesve molles,
Seu Sacas sagittiferosve Parthos,
Sive qua septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Sive trans altas gradietur Alpes,
Caesaris visens monimenta magni,
Gallicum Rhenum, horribilem insulam ulti-
mosque Britannos,

Omnia haec, quaecumque feret voluntas
Caelitum, temptare simul parati,
Pauca nuntiate meae puellae
Non bona dicta.
Cum suis vivat valeatque moechis,
Quos simul conplexa tenet trecentos,
Nullum amans vere, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit velut prati
Vltimi flos, praetereunte postquam
Tactus aratro est.

XII

Marrvcine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco atque vino:
Tollis lintea neglegentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
Quamvis sordida res et invenusta est.
Non credis mihi? crede Polioni
Fratri, qui tua furta vel talento
Mutari velit: est enim leporum
Disertus puer ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta aut mihi linteum remitte,
Quod me non movet aestimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis.
Nam sudaria Saetaba ex Hiberis
Miserunt mihi muneri Fabullus
Et Veranius: haec amem necesse est
Vt Veraniolum meum et Fabullum.

XIII

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi di favent, diebus,
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella
Et vino et sale et omnibus cachinnis.
Haec si, inquam, attuleris, venuste noster,
Cenabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores
Seu quid suavius elegantiusve est:
Nam unguentum dabo, quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

XIV

Ni te plus oculis meis amarem,
Iucundissime Calve, munere isto
Odissem te odio Vatiniano:
Nam quid feci ego quidve sum locutus,
Cur me tot male perderes poetis?
Isti di mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit inpiorum.
Quod si, ut suspicor, hoc novum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male, sed bene ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Di magni, horribilem et sacrum libellum

Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret
Saturnalibus optimo dierum!
Non non hoc tibi, salse, sic abibit:
Nam, si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia Caesios Aquinos
Suffenum omnia colligam venena,
Ac te his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea valete abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Saecli incommoda, pessimi poetae.

XVII

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed vereris inepta
Crura ponticuli axulis stantis in redivivis,
Ne supinus eat cavaque in palude recumbat;
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo vel Salisubsilis sacra suscipiantur:
Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
Quendam municipem meum de tuo volo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Lividissima maximeque est profunda vorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna.

Cui cum sit viridissimo nupta flore puella,
Et puella tenellulo delicatior haedo,
Adservanda nigerrimis diligentius uvis,
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,
Nec se sublevat ex sua parte, sed velut alnus
In fossa Liguri iacet suppernata securi,
Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam,
Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,
Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
Nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare veternum
Et supinum animum in gravi derelinquere caeno,
Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

XXII

Svffenvs iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est venustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit versus.
Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsestos
Relata: chartae regiae, novi libri,
Novi umbilici, lora rubra, membranae,
Derecta plumbo et pumice omnia aequata.
Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
Rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.

Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
Aut siquid hac re tersius videbatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem umquam
Aeque est beatus ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam,
Quem non in aliqua re videre Suffenum
Possis. Suus cuique attributus est error:
Sed non videmus, manticae quod in tergo est.

XXVI

Fvri, villula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Favoni
Nec saevi Boreae aut Apeliotae,
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O ventum horribilem atque pestilentem!

XXVII

Minister vetuli puer Falerni
Inger mi calices amariores,
Vt lex Postumiae iubet magistrae,
Ebrioso acino ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite, lymphae,
Vini pernicies, et ad severos
Migrate: hic merus est Thyonianus.

XXX.

ALFENE inmemor atque unanimis false sodalibus,
Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
Nec facta inpia fallacum hominum caelicolis placent:
Quod tu neglegis, ac me miserum deseris in malis.
Eheu quid faciant dic homines, cuive habeant fidem?
Certe tute iubebas animam tradere, inique, me
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos inrita ferre ac nebulas aerias sinis.
Si tu oblitus es, at di meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI

Paene insularum, Sirmio, insularumque
Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
Marique vasto fert uterque Neptunus,
Quam te libenter quamque laetus inviso,
Vix mi ipse credens Thyniam atque Bithynos
Liquisse campos et videre te in tuto.
O quid solutis est beatius curis,
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus larem ad nostrum
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salve, o venusta Sirmio, atque ero gaude:
Gaudete vos quoque Italae lacus undae,
Ridete, quidquid est domi cachinnorum.

XXXIV

DIANAE sumus in fide
Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
   Puellaeque canamus.

O Latonia, maximi
Magna progenies Iovis,
Quam mater prope Deliam
   Deposivit olivam,

Montium domina ut fores
Silvarumque virentium
Saltuumque reconditorum
   Amniumque sonantum.

Tu Lucina dolentibus
Iuno dicta puerperis,
Tu potens Trivia et notho es
   Dicta lumine Luna.

Tu cursu, dea, menstruo
Metiens iter annuum
Rustica agricolae bonis
   Tecta frugibus exples.

Sis quocumque tibi placet
Sancta nomine, Romulique,
Antique ut solita es, bona
   Sospites ope gentem.

XXXV

Poetae tenero, meo sodali
Velim Caecilio, papyre, dicas,
Veronam veniat, Novi relinquens
Comi moenia Lariumque litus:
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui meique.
Quare, si sapiet, viam vorabit,
Quamvis candida miliens puella
Euntem revocet manusque collo
Ambas iniciens roget morari,
Quae nunc, si mihi vera nuntiantur,
Illum deperit inpotente amore:
Nam quo tempore legit incohatam
Dindymi dominam, ex eo misellae
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi, Sapphica puella
Musa doctior: est enim venuste
Magna Caecilio incohata mater.

XXXVI

Annales Volusi, cacata charta,
Votum solvite pro mea puella:
Nam sanctae Veneri Cupidinique
Vovit, si sibi restitutus essem
Desissemque truces vibrare iambos,
Electissima pessimi poetae
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus ustulanda lignis.
Et hoc pessima se puella vidit
Iocose lepide vovere divis.
Nunc, o caeruleo creata ponto,
Quae sanctum Idalium Vriosque apertos
Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis quaeque Amathunta quaeque Golgos
Quaeque Durrachium Hadriae tabernam,
Acceptum face redditumque votum,
Si non illepidum neque invenustum est.
At vos interea venite in ignem,
Pleni ruris et inficetiarum
Annales Volusi, cacata charta.

XXXVIII

MALE est, Cornifici, tuo Catullo,
Male est, me hercule, et est laboriose,
Et magis magis in dies et horas.
Quem tu, quod minimum facillimumque est,
Qua solatus es adlocutione?
Irascor tibi. Sic meos amores?
Paulum quid lubet adlocutionis,
Maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX

Egnativs, quod candidos habet dentes,
Renidet usque quaque. Si ad rei ventum est
Subsellium, cum orator excitat fletum,
Renidet ille. Si ad pii rogum fili
Lugetur, orba cum flet unicum mater,
Renidet ille. Quidquid est, ubicumque est,
Quodcumque agit, renidet. Hunc habet morbum,
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
Quare monendum est te mihi, bone Egnati.
Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs
Aut pinguis Vmber aut obesus Etruscus

Aut Lanuvinus ater atque dentatus
Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
Aut quilubet, qui puriter lavit dentes,
Tamen renidere usque quaque te nollem:
Nam risu inepto res ineptior nulla est.
Nunc Celtiber es: Celtiberia in terra,
Quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
Dentem atque russam defricare gingivam,
Vt quo iste vester expolitior dens est,
Hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL

QVAENAM te mala mens, miselle Ravide,
Agit praecipitem in meos iambos?
Quis deus tibi non bene advocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ut pervenias in ora vulgi?
Quid vis? qua lubet esse notus optas?
Eris, quandoquidem meos amores
Cum longa voluisti amare poena.

XLIII

SALVE, nec minimo puella naso
Nec bello pede nec nigris ocellis
Nec longis digitis nec ore sicco
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani.
Ten provincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O saeclum insapiens et infacetum!

XLIV

O FUNDE noster seu Sabine seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum laedere, at quibus cordi est,
Quovis Sabinum pignore esse contendunt)
Sed seu Sabine sive verius Tiburs,
Fui libenter in tua suburbana
Villa malamque pectore expuli tussim,
Non inmerenti quam mihi meus venter,
Dum sumptuosas adpeto, dedit, cenas.
Nam, Sestianus dum volo esse conviva,
Orationem in Antium petitorem

Plenam veneni et pestilentiae legi.
Hic me gravido frigida et frequens tussis
Quassavit usque dum in tuum sinum fugi
Et me recuravi otioque et urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum.
Nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sesti recepso, quin gravidinem et tussim
Non mi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
Qui tum vocat me, cum malum librum legi.

XLV

Acmen Septumius suos amores
Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
Ni te perdite amo atque amare porro
Omnes sum adsidue paratus annos
Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Libya Indiave tosta
Caesio veniam obvius leoni.'
Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
Dextra sternuit adprobationem.
At Acme leviter caput reflectens
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore saviata
'Sic' inquit 'mea vita Septumille,

Huic uni domino usque serviamus,
Vt multo mihi maior acriorque
Ignis mollibus ardet in medullis.'
Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
Dextra sternuit adprobationem.
Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur.
Vnam Septumius misellus Acmen
Mavolt quam Syrias Britanniasque:
Vno in Septumio fidelis Acme
Facit delicias libidinesque.
Quis ullos homines beatiores
Vidit, quis Venerem auspicatiorem?

XLVI

Iam ver egelidos refert tepores,
Iam caeli furor aequinoctialis
Iucundis Zephyri silescit auris.
Linquantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae:
Ad claras Asiae volemus urbes.
Iam mens praetrepidans avet vagari,
Iam laeti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete coetus,
Longe quos simul a domo profectos
Diversae variae viae reportant.

XLIX

Disertissime Romuli nepotum,
Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta
Quanto tu optimus omnium patronus.

L

Hesterno, Licini, die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis,
Vt convenerat esse delicatos.
Scribens versiculos uterque nostrum
Ludebat numero modo hoc modo illoc,
Reddens mutua per iocum atque vinum.
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus, Licini, facetiisque,
Vt nec me miserum cibus iuvaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto

Versarer cupiens videre lucem,
Vt tecum loquerer, simulque ut essem.
At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc, iucunde, tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.
Nunc audax cave sis, precesque nostras,
Oramus, cave despuas, ocelle,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est vemens dea: laedere hanc caveto.

LI

ILLE mi par esse deo videtur,
Ille, si fas est, superare divos,
Qui sedens adversus identidem te
    Spectat et audit
Dulce ridentem, misero quod omnis
Eripit sensus mihi : nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi
    Vocis in ore.
Lingua sed torpet, tenuis sub artus
Flamma demanat, sonitu suopte
Tintinant aures geminae, teguntur
    Lumina nocte.
Otium, Catulle, tibi molestum est :
Otio exultas nimiumque gestis.
Otium et reges prius et beatas
    Perdidit urbes.

LII

Qvid est, Catulle? quid moraris emori?
Sella in curuli struma Nonius sedet,
Per consulatum perierat Vatinius:
Quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII

Risi nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Calvus explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Di magni, salaputium disertum!'

LX

Nvm te leaena montibus Libystinis
Aut Scylla latrans infima inguinum parte
Tam mente dura procreavit ac taetra,
Vt supplicis vocem in novissimo casu
Contemptam haberes a nimis fero corde?

LXI

Collis o Heliconii
Cultor, Vraniae genus,
Qui rapis teneram ad virum
Virginem, o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee,

Cinge tempora floribus
Suave olentis amaraci,
Flammeum cape, laetus huc
Huc veni niveo gerens
Luteum pede soccum,

Excitusque hilari die
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate taedam.

Namque Vinia Manlio
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubet alite virgo,

Floridis velut enitens
Myrtus Asia ramulis,
Quos Hamadryades deae
Ludicrum sibi rosido
Nutriunt umore.

Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Thespiae
Rupis Aonios specus,
Nympha quos super inrigat
Frigerans Aganippe,

Ac domum dominam voca
Coniugis cupidam novi,
Mentem amore revinciens,
Vt tenax edera huc et huc
Arborem inplicat errans.

Vosque item simul, integrae
Virgines, quibus advenit
Par dies, agite in modum
Dicite 'o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee,'

Vt lubentius, audiens
Se citarier ad suum
Munus, huc aditum ferat
Dux bonae Veneris, boni
Coniugator amoris.

Quis deus magis est ama-
tis petendus amantibus?
Quem colent homines magis
Caelitum? o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee.

Te suis tremulus parens
Invocat, tibi virgines
Zonula soluunt sinus,
Te timens cupida novus
Captat aure maritus.

Tu fero iuveni in manus
Floridam ipse puellulam
Dedis a gremio suae
Matris, o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee.

LXI, 61-75.

Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona conprobet,
Commodi capere: at potest
Te volente. Quis huic deo
Conpararier ausit?

Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier: at potest
Te volente. Quis huic deo
Conpararier ausit?

Quae tuis careat sacris,
Non queat dare praesides
Terra finibus: at queat
Te volente. Quis huic deo
Conpararier ausit?

Claustra pandite ianuae,
Virgo, ades. Viden ut faces
Splendidas quatiunt comas?
At moraris in intimis
Aedibus, nova nupta.

Iam maritus adest pia
Prosequens prece ne diu
Tardet ingenuus pudor;
Quem tamen magis audiens
Flet, quod ire necesse est.

Flere desine. Non tibi, Au-
runculeia, periculum est
Nequa femina pulchrior
Clarum ab Oceano diem
Viderit venientem.

LXI, 91-105.

Talis in vario solet
Divitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies:
Prodeas, nova nupta.

Prodeas, nova nupta, si
Iam videtur, et audias
Nostra verba. Viden? faces
Aureas quatiunt comas:
Prodeas, nova nupta.

Non tuus levis in mala
Deditus vir adultera
Probra turpia persequens
A tuis teneris volet
Secubare papillis,

Lenta quin velut adsitas
Vitis inplicat arbores,
Inplicabitur in tuum
Conplexum. Sed abit dies:
Prodeas, nova nupta.

O cubile, quod omnibus
* * * *
* * * *
* * * *
Candido pede lecti,

Quae tuo veniunt ero,
Quanta gaudia, quae vaga
Nocte, quae medio die
Gaudeat! Sed abit dies:
Prodeas, nova nupta.

LXI, 121-135.

Tollite, o pueri, faces:
Flammeum video venire.
Ite, concinite in modum
'Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.'

Ne diu taceat procax
Fescennina iocatio,
Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.

Da nuces pueris, iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus: lubet
Iam servire Talasio.
Concubine, nuces da.

Sordebant tibi vilicae,
Concubine, hodie atque heri
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. Miser a miser
Concubine, nuces da.

Diceris male te a tuis
Vnguentate glabris marite
Abstinere : sed abstine.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Scimus haec tibi quae licent
Sola cognita : sed marito
Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

LXI, 151-165.

Nupta, tu quoque quae tuus
Vir petet cave ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

En tibi domus ut potens
Et beata viri tui,
Quae tibi sine serviat
(Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee),

Vsque dum tremulum movens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus adnuit.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Aspice, intus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro
Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
Flamma, sed penite magis.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

LXI, 181-195.

Mitte brachiolum teres,
Praetextate, puellulae:
Iam cubile adeat viri.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Vos bonae senibus viris
Cognitae bene feminae
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.

Iam licet venias, marite:
Vxor in thalamo tibi est
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice velut
Luteumve papaver.

At, marite, ita me iuvent
Caelites, nihilo minus
Pulcher es, neque te Venus
Neglegit. Sed abit dies:
Perge, ne remorare.

Non diu remoratus es:
Iam venis. Bona te Venus
Iuverit, quoniam palam
Quod cupis cupis et bonum
Non abscondis amorem.

Ille pulveris Africi
Siderumque micantium
Subducat numerum prius,
Qui vostri numerare volt
Multa milia ludi.

LXI, 211-225.

Ludite ut lubet, et brevi
Liberos date. Non decet
Tam vetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
Semper ingenerari.

Torquatus volo parvulus
Matris e gremio suae
Porrigens teneras manus
Dulce rideat ad patrem
Semhiante labello.

Sit suo similis patri
Manlio et facile insciis
Noscitetur ab omnibus,
Sic pudicitiam suae
Matris indicet ore.

Talis illius a bona
Matre laus genus adprobet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopeo.

Claudite ostia, virgines:
Lusimus satis. At, boni
Coniuges, bene vivite et
Munere adsiduo valentem
Exercete iuventam.

LXII

Vesper adest, iuvenes, consurgite : Vesper Olympo
Expectata diu vix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas;
Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenaeus.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee !

Cernitis, innuptae, iuvenes ? consurgite contra :
Nimirum Oetaeos ostendit noctifer ignes.
Sic certe est; viden ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere ; canent quod visere par est.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee !

Non facilis nobis, aequales, palma parata est,
Adspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.
Non frustra meditantur, habent memorabile quod sit.
Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
Nos alio mentes, alio divisimus aures :
Iure igitur vincemur; amat victoria curam.
Quare nunc animos saltem convertite vestros,
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee !

Hespere, quis caelo fertur crudelior ignis?
Qui natam possis conplexu avellere matris,
Conplexu matris retinentem avellere natam,
Et iuveni ardenti castam donare puellam.
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
  Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

Hespere, quis caelo lucet iucundior ignis?
Qui desponsa tua firmes conubia flamma,
Quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes
Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a divis felici optatius hora?
  Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

* * *

Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam

. . . .

Namque tuo adventu vigilat custodia semper.
Nocte latent fures, quos idem saepe revertens,
Hespere, mutato conprendis nomine eosdem.
  Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

*   *   *

At lubet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
  Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

Vt flos in saeptis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo convolsus aratro,
Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber
. . . .
Multi illum pueri, multae optavere puellae:
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullae optavere puellae:
Sic virgo, dum intacta manet, dum cara suis est;
Cum castum amisit polluto corpore florem
Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
  Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

Vt vidua in nudo vitis quae nascitur arvo
Numquam se extollit, numquam mitem educat uvam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus
Iam iam contingit summum radice flagellum;

Hanc nulli agricolae, nulli accoluere bubulci:
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolae, multi accoluere bubulci:
Sic virgo dum intacta manet, dum inculta senescit;
Cum par conubium maturo tempore adepta est,
Cara viro magis et minus est invisa parenti.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

Et tu ne pugna cum tali coniuge virgo.
Non aequum est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
Tertia pars patris est, pars est data tertia matri,
Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee!

LXIII

SVPER alta vectus Attis celeri rate maria
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit
Adiitque opaca silvis redimita loca deae,
Stimulatus ibi furenti rabie, vagus animi,
Devolvit ili acuto sibi pondera silice.
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine viro,
Etiam recente terrae sola sanguine maculans,
Niveis citata cepit manibus leve typanum,
Typanum, tubam Cybebes, tua, mater, initia,
Quatiensque terga tauri teneris cava digitis
Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus:
'Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
Simul ite, Dindymenae dominae vaga pecora,
Aliena quae petentes velut exules loca,
Sectam meam executae duce me mihi comites,
Rabidum salum tulistis truculentaque pelagi
Et corpus evirastis Veneris nimio odio,
Hilarate erae citatis erroribus animum.
Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini

Phrygiam ad domum Cybebes, Phrygia ad nemora deae,
Vbi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo,
Vbi capita Maenades vi iaciunt ederigerae,
Vbi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
Vbi suevit illa divae volitare vaga cohors:
Quo nos decet citatis celerare tripudiis.'
Simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
Furibunda simul anhelans vaga vadit, animam agens,
Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
Veluti iuvenca vitans onus indomita iugi:
Rapidae ducem secuntur Gallae properipedem.
Itaque ut domum Cybebes tetigere lassulae,
Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
Piger his labante langore oculos sopor operit:
Abit in quiete molli rabidus furor animi.

LXIII, 39-58.

Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
Lustravit aethera album, sola dura, mare ferum,
Pepulitque noctis umbras vegetis sonipedibus,
Ibi Somnus excitum Attin fugiens citus abiit:
Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
Ita de quiete molli rapida sine rabie
Simul ipse pectore Attis sua facta recoluit,
Liquidaque mente vidit sine quis ubique foret,
Animo aestuante rusum reditum ad vada tetulit.
Ibi maria vasta visens lacrimantibus oculis,
Patriam allocuta maesta est ita voce miseriter.
'Patria o mei creatrix, patria o mea genetrix,
Ego quam miser relinquens, dominos ut erifugae
Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
Vt aput nivem et ferarum gelida stabula forem
Et earum omnia adirem furibunda latibula,
Vbinam aut quibus locis te positam, patria, reor?
Cupit ipsa pupula ad te sibi derigere aciem,
Rabie fera carens dum breve tempus animus est.
Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?

Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palaestra, stadio et guminasiis?
Miser a miser, querendum est etiam atque etiam, anime.
Quod enim genus figurae est, ego non quod obierim?
Ego mulier, ego adulescens, ego ephebus, ego puer,
Ego gymnasi fui flos, ego eram decus olei:
Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
Ego Maenas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
Ego viridis algida Idae nive amicta loca colam?
Ego vitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
Vbi cerva silvicultrix, ubi aper nemorivagus?
Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'
Roseis ut huic labellis sonitus citus abiit,
Geminas matris ad aures nova nuntia referens,
Ibi iuncta iuga resolvens Cybele leonibus
Laevumque pecoris hostem stimulans ita loquitur:

'Agedum' inquit 'age ferox i, fac ut hunc furor
agitet,
Fac uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
Age caede terga cauda, tua verbera patere,
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
Rutilam ferox torosa cervice quate iubam.'
Ait haec minax Cybebe religatque iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.
At ubi umida albicantis loca litoris adiit,
Tenerumque vidit Attin prope marmora pelagi,
Facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:
Ibi semper omne vitae spatium famula fuit.
Dea magna, dea Cybebe, dea domina Dindymi,
Procul a mea tuus sit furor omnis, era, domo:
Alios age incitatos, alios age rabidos.

LXIV

PELIACO quondam prognatae vertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
Cum lecti iuvenes, Argivae robora pubis,
Auratam optantes Colchis avertere pellem
Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi,
Caerula verrentes abiegnis aequora palmis.
Diva quibus retinens in summis urbibus arces
Ipsa levi fecit volitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexae texta carinae.
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten,
Quae simul ac rostro ventosum proscidit aequor,
Tortaque remigio spumis incanduit unda,
Emersere feri candenti e gurgite voltus,
Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
Illa alia videre nec ulla luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,

Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato saeclorum tempore nati
Heroes, salvete, deum gens, o bona matrum
Progenies, salvete *iterumque iterumque bonarum :*
Vos ego saepe meo, vos carmine conpellabo;
Teque adeo eximie taedis felicibus aucte
Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
Ipse suos divom genitor concessit amores.
Tene Thetis tenuit pulcherrima, te Nerine?
Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque mari totum qui amplectitur orbem?
Cui simul optatae finito tempore luces
Advenere, domum conventu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
Dona ferunt prae se, declarant gaudia voltu.
Deseritur Cieros, linquunt Phthiotica Tempe,
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsaliam coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuvencis,

Non humilis curvis purgatur vinea rastris,
Non glaebam prono convellit vomere taurus,
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes, quacumque opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro atque argento.
Candet ebur soliis, collucent pocula mensae,
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Pulvinar vero divae geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.
   Haec vestis priscis hominum variata figuris
Heroum mira virtutes indicat arte.
Namque fluentisono prospectans litore Diae
Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Necdum etiam sese quae visit visere credit,
Vt pote fallaci quae tum primum excita somno
Desertam in sola miseram se cernat harena.
Immemor at iuvenis fugiens pellit vada remis,

Inrita ventosae linquens promissa procellae.
Quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
Saxea ut effigies bacchantis, prospicit, eheu,
Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
Non flavo retinens subtilem vertice mitram,
Non contecta levi laniatum pectus amictu,
Non tereti strophio lactentis vincta papillas,
Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis adludebant.
Sed neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
Illa vicem curans toto ex te pectore, Theseu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
A misera, adsiduis quam luctibus externavit
Spinosas Erycina serens in pectore curas
Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
Egressus curvis e litoribus Piraei
Attigit iniusti regis Gortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneae poenas exsolvere caedis
Electos iuvenes simul et decus innuptarum

Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
Quis angusta malis cum moenia vexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proicere optavit potius quam talia Cretam
Funera Cecropiae nec funera portarentur,
Atque ita nave levi nitens ac lenibus auris
Magnanimum ad Minoa venit sedesque superbas.
Hunc simul ac cupido conspexit lumine virgo
Regia, quam suavis expirans castus odores
Lectulus in molli conplexu matris alebat,
Quales Eurotae progignunt flumina myrtus
Aurave distinctos educit verna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinavit
Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
Funditus atque imis exarsit tota medullis.
Heu misere exagitans inmiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus, in flavo saepe hospite suspirantem !

Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
Cum saevum cupiens contra contendere monstrum
Aut mortem appeteret Theseus aut praemia laudis.
Non ingrata tamen frustra munuscula divis
Promittens tacito succendit vota labello.
Nam velut in summo quatientem brachia Tauro
Quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit (illa procul radicitus exturbata
Prona cadit, lateque comis cadit obvia frangens),
Sic domito saevum prostravit corpore Theseus
Nequiquam vanis iactantem cornua ventis.
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui vestigia filo,
Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobservabilis error.
Sed quid ego a primo digressus carmine plura
Conmemorem, ut linquens genitoris filia voltum,
Vt consanguinearum amplexum, ut denique matris,

Quae misera in gnata deperdita laetabatur,
Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem,
Aut ut vecta rati spumosa ad litora Diae
Venerit, aut ut eam devinctam lumina somno
Liquerit inmemori discedens pectore coniunx?
Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
Clarisonas imo fudisse e pectore voces,
Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
Vnde aciem in pelagi vastos protenderet aestus,
Tum tremuli salis adversas procurrere in undas
Mollia nudatae tollentem tegmina surae,
Atque haec extremis maestam dixisse querelis,
Frigidulos udo singultus ore cientem.
'Sicine me patriis avectam, perfide, ab aris.
Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
Sicine discedens neglecto numine divom
Inmemor a devota domum periuria portas?
Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
Inmite ut nostri vellet miserescere pectus?

At non haec quondam blanda promissa dedisti
Voce mihi, non haec misera sperare iubebas,
Sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos:
Quae cuncta aerii discerpunt irrita venti.
Tum iam nulla viro iuranti femina credat,
Nulla viri speret sermones esse fideles;
Quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
Certe ego te in medio versantem turbine leti
Eripui, et potius germanum amittere crevi,
Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.
Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
Praeda, neque iniecta tumulabor mortua terra.
Quaenam te genuit sola sub rupe leaena?
Quod mare conceptum spumantibus expuit undis?
Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae vasta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci praemia vita?
Si tibi non cordi fuerant conubia nostra,

Saeva quod horrebas prisci praecepta parentis,
At tamen in vestras potuisti ducere sedes,
Quae tibi iucundo famularer serva labore,
Candida permulcens liquidis vestigia lymphis
Purpureave tuum consternens veste cubile.
Sed quid ego ignaris nequiquam conquerar auris,
Externata malo, quae nullis sensibus auctae
Nec missas audire queunt nec reddere voces?
Ille autem prope iam mediis versatur in undis,
Nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.
Sic nimis insultans extremo tempore saeva
Fors etiam nostris invidit questibus aures.
Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfidus in Creta religasset navita funem,
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Consilia in nostris requiesset sedibus hospes!
Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idaeosne petam montes? a gurgite lato

Discernens ponti truculentum ubi dividit aequor?
An patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui,
Respersum iuvenem fraterna caede secuta?
Coniugis an fido consoler memet amore,
Quine fugit lentos incurvans gurgite remos?
Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
Quam iustam a divis exposcam prodita multam,
Caelestumque fidem postrema conprecer hora.
Quare facta virum multantes vindice poena,
Eumenides, quibus anguino redimita capillo
Frons expirantis praeportat pectoris iras,
Huc huc adventate, meas audite querelas,
Quas ego vae! misera extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
Quae quoniam verae nascuntur pectore ab imo,

Vos nolite pati nostrum vanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente, deae, funestet seque suosque.'

Has postquam maesto profudit pectore voces,
Supplicium saevis exposcens anxia factis,
Annuit invicto caelestum numine rector,
Quo nutu tellus atque horrida contremuerunt
Aequora concussitque micantia sidera mundus.
Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quae mandata prius constanti mente tenebat,
Dulcia nec maesto sustollens signa parenti
Sospitem Erechtheum se ostendit visere portum.
Namque ferunt olim, classi cum moenia divae
Linquentem gnatum ventis concrederet Aegeus,
Talia conplexum iuveni mandata dedisse.
'Gnate mihi longe iucundior unice vita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
Quandoquidem fortuna mea ac tua fervida virtus

Eripit invito mihi te, cui languida nondum
Lumina sunt gnati cara saturata figura:
Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitiem terra atque infuso pulvere foedans,
Inde infecta vago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
Carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
Quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum vero facito ut memori tibi condita corde
Haec vigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas,
Vt simul ac nostros invisent lumina colles,
Funestam antennae deponant undique vestem,
Candidaque intorti sustollant vela rudentes,
Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'
Haec mandata prius constanti mente tenentem

Thesea ceu pulsae ventorum flamine nubes
Aerium nivei montis liquere cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea veli,
Praecipitem sese scopulorum e vertice iecit,
Amissum credens inmiti Thesea fato.
Sic funesta domus ingressus tecta paterna
Morte ferox Theseus qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
Quae tum prospectans cedentem maesta carinam
Multiplices animo volvebat saucia curas.
  At parte ex alia florens volitabat Iacchus
Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
Euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes.
Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars e divolso iactabant membra iuvenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,

Pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,
Orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
Plangebant aliae proceris tympana palmis
Aut tereti tenues tinnitus aere ciebant,
Multis raucisonos efflabant cornua bombos
Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
　Talibus amplifice vestis decorata figuris
Pulvinar conplexa suo velabat amictu.
Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
Expleta est, sanctis coepit decedere divis.
Hic, qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus proclivis incitat undas
Aurora exoriente vagi sub limina solis,
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt leviterque sonant plangore cachinni,
Post vento crescente magis magis increbescunt
Purpureaque procul nantes ab luce refulgent,
Sic ibi vestibulo linquentes regia tecta
Ad se quisque vago passim pede discedebant.
Quorum post abitum princeps e vertice Peli

Advenit Chiron portans silvestria dona:
Nam quoscumque ferunt campi, quos Thessala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quo permulsa domus iucundo risit odore.
Confestim Penios adest, viridantia Tempe,
Tempe quae silvae cingunt super inpendentes,
Haemonisin linquens Doris celebranda choreis,
Non vacuus: namque ille tulit radicitus altas
Fagos ac recto proceras stipite laurus,
Non sine nutanti platano lentaque sorore
Flammati Phaethontis et aeria cupressu.
Haec circum sedes late contexta locavit,
Vestibulum ut molli velatum fronde vireret.
Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
Extenuata gerens veteris vestigia poenae,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persolvit pendens e verticibus praeruptis.
Inde pater divom sancta cum coniuge natisque

LXIV, 300-319.

Advenit, caelo te solum, Phoebe, relinquens
Vnigenamque simul cultricem montibus Idri:
Pelea nam tecum pariter soror aspernata est
Nec Thetidis taedas voluit celebrare iugalis.
Qui postquam niveis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructae sunt dape mensae,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.
His corpus tremulum conplectens undique vestis
Candida purpurea talos incinxerat ora,
At roseae niveo residebant vertice vittae,
Aeternumque manus carpebant rite laborem.
Laeva colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leviter deducens fila supinis
Formabat digitis, tum prono in pollice torquens
Libratum tereti versabat turbine fusum,
Atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
Quae prius in levi fuerant extantia filo:
Ante pedes autem candentis mollia lanae

Vellera virgati custodibant calathisci.
Haec tum clarisona pavientes vellera voce
Talia divino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.

O decus eximium magnis virtutibus augens,
Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
Veridicum oraclum. Sed vos, quae fata secuntur,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Adveniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus, adveniet fausto cum sidere coniunx,
Quae tibi flexanimo mentem perfundat amore
Languidulosque paret tecum coniungere somnos,
Levia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nulla domus tales umquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit foedere amantes,

LXIV, 337-353.

Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nascetur vobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui persaepe vago victor certamine cursus
Flammea praevertet celeris vestigia cervae.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine campi,
Troicaque obsidens longinquo moenia bello
Periuri Pelopis vastabit tertius heres.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Illius egregias virtutes claraque facta
Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum incurvo canos solvent a vertice crines
Putridaque infirmis variabunt pectora palmis.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi

Namque velut densas praecerpens messor aristas
Sole sub ardenti flaventia demetit arva,
Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,
Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
Cuius iter caesis angustans corporum acervis
Alta tepefaciet permixta flumina caede.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
Cum terrae excelso coacervatum aggere bustum
Excipiet niveos percussae virginis artus.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achivis
Vrbis Dardaniae Neptunia solvere vincla,
Alta Polyxenia madefient caede sepulcra,
Quae, velut ancipiti succumbens victima ferro,

Proiciet truncum submisso poplite corpus.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Quare agite optatos animi coniungite amores.
Accipiat coniunx felici foedere divam,
Dedatur cupido iamdudum nupta marito.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Non illam nutrix orienti luce revisens
Hesterno collum poterit circumdare filo,
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi,

Anxia nec mater discordis maesta puellae
Secubitu caros mittet sperare nepotes.
  Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

  Talia praefantes quondam felicia Peli
Carmina divino cecinere e pectore Parcae.
Praesentes namque ante domos invisere castas
Heroum et sese mortali ostendere coetu
Caelicolae nondum spreta pietate solebant.
Saepe pater divom templo in fulgente, revertens

Annua cum festis venissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procumbere tauros.
Saepe vagus Liber Parnasi vertice summo
Thyadas effusis euhantes crinibus egit,
Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent laeti divom fumantibus aris.
Saepe in letifero belli certamine Mavors
Aut rapidi Tritonis era aut Rhamnusia virgo
Armatas hominum est praesens hortata catervas.
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parentes,
Optavit genitor primaevi funera nati,
Liber ut innuptae poteretur flore novercae,
Ignaro mater substernens se inpia nato
Inpia non verita est divos scelerare parentes:
Omnia fanda nefanda malo permixta furore
Iustificam nobis mentem avertere deorum.
Quare nec talis dignantur visere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

LXV

Etsi me assiduo defectum cura dolore
  Sevocat a doctis, Hortale, virginibus,
Nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
  Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
(Namque mei nuper Lethaeo gurgite fratris
  Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
  Ereptum nostris obterit ex oculis:
Alloquar, audiero numquam te voce loquentem,
  Numquam ego te, vita frater amabilior,
Aspiciam posthac: at certe semper amabo,
  Semper maesta tua carmina morte canam,

Qualia sub densis ramorum concinit umbris
  Daulias absumpti fata gemens Ityli)—
Sed tamen in tantis maeroribus, Hortale, mitto
  Haec expressa tibi carmina Battiadae,
Ne tua dicta vagis nequiquam credita ventis
  Effluxisse meo forte putes animo,
Vt missum sponsi furtivo munere malum
  Procurrit casto virginis e gremio,
Quod miserae oblitae molli sub veste locatum,
  Dum adventu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono praeceps agitur decursu,
  Huic manat tristi conscius ore rubor.

LXVI

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
  Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
  Vt cedant certis sidera temporibus,
Vt Triviam furtim sub Latmia saxa relegans
  Dulcis amor gyro devocet aerio,
Idem me ille Conon caelesti in lumine vidit
  E Bereniceo vertice caesariem
Fulgentem clare, quam cunctis illa deorum
  Levia protendens brachia pollicita est,
Qua rex tempestate novo auctus hymenaeo
  Vastatum finis iverat Assyrios,
Dulcia nocturnae portans vestigia rixae,
  Quam de virgineis gesserat exuviis.
Estne novis nuptis odio Venus? an quod amantum
  Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
  Non, ita me divi, vera gemunt, iuerint.

Id mea me multis docuit regina querelis
  Invisente novo proelia torva viro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
  Sed fratris cari flebile discidium,
Cum penitus maestas exedit cura medullas.
  Vt tibi tum toto pectore sollicitae
Sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe
  Cognoram a parva virgine magnanimam.
Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta es
  Coniugium, quod non fortior ausit alis?
Sed tum maesta virum mittens quae verba locuta es!
  Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
Quis te mutavit tantus deus? an quod amantes
  Non longe a caro corpore abesse volunt?
Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge divis
  Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset. Is haut in tempore longo
  Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis caelesti reddita coetu
  Pristina vota novo munere dissoluo.

Invita, o regina, tuo de vertice cessi,
Invita: adiuro teque tuumque caput,
Digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque eversus mons est, quem maximum in oris
Progenies Thiae clara supervehitur,
Cum Medi peperere novum mare, cumque iuventus
Per medium classi barbara navit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
Et qui principio sub terra quaerere venas
Institit ac ferri stringere duritiem!
Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
Lugebant, cum se Memnonis Aethiopis
Vnigena inpellens nutantibus aera pennis
Obtulit Arsinoes Locridos ales ecus,
Isque per aetherias me tollens avolat umbras
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
Graia Canopiis incola litoribus.

Hic Veneri vario ne solum in lumine caeli
  Ex Ariadneis aurea temporibus
Fixa corona feret, sed nos quoque fulgeremus
  Devotae flavi verticis exuviae,
Vvidulam a fletu cedentem ad templa deum me
  Sidus in antiquis diva novum posuit:
Virginis et saevi contingens namque Leonis
  Lumina, Callisto iuncta Lycaoniae,
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
  Qui vix sero alto mergitur Oceano.
Sed quamquam me nocte premunt vestigia divom,
  Lux autem canae Tethyi restituit,
(Pace tua fari hoc liceat, Rhamnusia virgo,
  Namque ego non ullo vera timore tegam,
Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
  Condita quin veri pectoris evoluam)
Non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
  Afore me a dominae vertice discrucior,
Quicum ego, dum virgo quondam fuit omnibus expers,
  Vnguentorum una milia multa bibi.

Nunc vos, optato cum iunxit lumine taeda,
Non prius unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta veste papillas,
Quam iucunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx, casto colitis quae iura cubili.
Sed quae se inpuro dedit adulterio,
Illius a mala dona levis bibat irrita pulvis:
Namque ego ab indignis praemia nulla peto:
Sed magis, o nuptae, semper concordia vestras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu vero, regina, tuens cum sidera divam
Placabis festis luminibus Venerem,
Vnguinis expertem non siris esse tuam me,
Sed potius largis effice muneribus
Sidera cur iterent 'utinam coma regia fiam,
Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.'

LXVIII

Qvod mihi fortuna casuque oppressus acerbo
  Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
Naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
  Sublevem et a mortis limine restituam,
Quem neque sancta Venus molli requiescere somno
  Desertum in lecto caelibe perpetitur,
Nec veterum dulci scriptorum carmine Musae
  Oblectant, cum mens anxia pervigilat,
Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
  Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Mani,
  Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
  Ne amplius a misero dona beata petas.
Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,
  Iucundum cum aetas florida ver ageret,
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
  Quae dulcem curis miscet amaritiem:

Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
  Abstulit. O misero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
  Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
  Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugavi
  Haec studia atque omnis delicias animi.
Quare, quod scribis 'Veronae turpe, Catulle,
  Esse, quod hic, quisquis de meliore nota est,
Frigida deserto tepefecit membra cubili,'
  Id, Mani, non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
  Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
  Hoc fit, quod Romae vivimus: illa domus,
Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:
  Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
  Id facere aut animo non satis ingenuo,

Quod tibi non utriusque petenti copia posta est:
  Vltro ego deferrem, copia siqua foret.
Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
  Iuverit aut quantis iuverit officiis,
Ne fugiens saeclis obliviscentibus aetas
  Illius hoc caeca nocte tegat studium;
Sed dicam vobis, vos porro dicite multis
  Milibus et facite haec charta loquatur anus,
Vt fama ille bona Cumaeos vivat in annos,
  Notescatque magis mortuus atque magis,
Nec tenuem texens sublimis aranea telam
  In deserto Alli nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathusia curam,
  Scitis, et in quo me corruerit genere,
Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
  Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
Maesta neque assiduo tabescere lumina fletu
  Cessarent tristique imbre madere genae.
Qualis in aerii perlucens vertice montis
  Rivus muscoso prosilit e lapide,

LXVIII, 59-78.

Qui cum de prona praeceps est valle volutus,
  Per medium densi transit iter populi,
Dulce viatori lasso in sudore levamen,
  Cum gravis exustos aestus hiulcat agros:
Hic, velut in nigro iactatis turbine nautis
  Lenius aspirans aura secunda venit
Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata,
  Tale fuit nobis Manius auxilium.
Is clausum lato patefecit limite campum,
  Isque domum nobis isque dedit dominam,
Ad quam communes exerceremus amores.
  Quo mea se molli candida diva pede
Intulit et trito fulgentem in limine plantam
  Innixa arguta constituit solea,
Coniugis ut quondam flagrans advenit amore
  Protesilaeam Laudamia domum
Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
  Hostia caelestis pacificasset eros.
Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
  Quod temere invitis suscipiatur eris.

Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
  Docta est amisso Laudamia viro,
Coniugis ante coacta novi dimittere collum,
  Quam veniens una atque altera rursus hiemps
Noctibus in longis avidum saturasset amorem,
  Posset ut abrupto vivere coniugio,
Quod scibant Parcae non longo tempore abesse,
  Si miles muros isset ad Iliacos:
Nam tum Helenae raptu primores Argivorum
  Coeperat ad sese Troia ciere viros,
Troia, nefas, commune sepulcrum Asiae Europaeque,
  Troia virum et virtutum omnium acerba cinis,
Quaeque itidem nostro letum miserabile fratri
  Attulit. Ei misero frater adempte mihi,
Ei misero fratri iucundum lumen ademptum,
  Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
  Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
  Nec prope cognatos conpositum cineres,

Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
  Detinet extremo terra aliena solo.
Ad quam tum properans fertur simul undique pubes
  Graeca penetrales deseruisse focos,
Ne Paris abducta gavisus libera moecha
  Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu, pulcherrima Laudamia,
  Ereptum est vita dulcius atque anima
Coniugium : tanto te absorbens vertice amoris
  Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
  Siccare emulsa pingue palude solum,
Quod quondam caesis montis fodisse medullis
  Audit falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
  Perculit imperio deterioris eri,
Pluribus ut caeli tereretur ianua divis,
  Hebe nec longa virginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
  Qui tandem indomitum ferre iugum docuit :

Nam nec tam carum confecto aetate parenti
  Vna caput seri nata nepotis alit,
Qui, cum divitiis vix tandem inventus avitis
  Nomen testatas intulit in tabulas,
Inpia derisi gentilis gaudia tollens
  Suscitat a cano volturium capiti :
Nec tantum niveo gavisa est ulla columbo
  Conpar, quae multo dicitur inprobius
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
  Quam quae praecipue multivola est mulier.
Sed tu horum magnos vicisti sola furores,
  Vt semel es flavo conciliata viro.
Aut nihil aut paulo cui tum concedere digna
  Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
  Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
  Rara verecundae furta feremus erae,
Ne nimium simus stultorum more molesti:
  Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,

Coniugis in culpa flagrantem contudit iram,
  Noscens omnivoli plurima furta Iovis.
Atqui nec divis homines conponier aequum est,
  (Ingratum tremuli tolle parentis opus),
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
  Fragrantem Assyrio venit odore domum,
Sed furtiva dedit mira munuscula nocte,
  Ipsius ex ipso dempta viri gremio.
Quare illud satis est, si nobis is datur unis,
  Quem lapide illa diem candidiore notat.
Hoc tibi quod potui confectum carmine munus
  Pro multis, Alli, redditur officiis,
Ne vestrum scabra tangat rubigine nomen
  Haec atque illa dies atque alia atque alia.
Huc addent divi quam plurima, quae Themis olim
  Antiquis solita est munera ferre piis:
Sitis felices et tu simul et tua vita
  Et domus ipsa in qua lusimus et domina,
Et qui principio nobis quae tradidit aufert,
  A quo sunt primo mi omnia nata bona,
Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
  Lux mea, qua viva vivere dulce mihi est.

LXX

NVLLI se dicit mulier mea nubere malle
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit, sed mulier cupido quod dicit amanti,
In vento et rapida scribere oportet aqua.

LXXII

DICEBAS quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me velle tenere Iovem.
Dilexi tum te non tantum ut vulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit et generos.
Nunc te cognovi : quare etsi impensius uror,
Multi mi tamen es vilior et levior.
Qui potis est? inquis. Quod amantem iniuria talis
Cogit amare magis, sed bene velle minus.

LXXIII

Desine de quoquam quicquam bene velle mereri
Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne;
Immo taedet obestque et magis atque magis:
Vt mihi, quem nemo gravius nec acerbius urget,
Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXV

Huc est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa,
Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene velle queat tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI

Si qua recordanti benefacta priora voluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam violasse fidem, nec foedere in ullo
Divom ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent iam in longa aetate, Catulle,
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quaecumque homines bene cuiquam aut dicere possunt
Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt;
Omniaque ingratae perierunt credita menti.
Quare cur te, cur iam amplius excrucies?
Quin tu animo offirmas atque istinc teque reducis
Et dis invitis desinis esse miser?

Difficile est longum subito deponere amorem.
  Difficile est, verum hoc qua lubet efficias.
Vna salus haec est, hoc est tibi pervincendum:
  Hoc facias, sive id non pote sive pote.
O di, si vestrum est misereri, aut si quibus umquam
  Extremo iam ipsa morte tulistis opem,
Me miserum aspicite et, si vitam puriter egi,
  Eripite hanc pestem perniciemque mihi.
Heu, mihi surrepens imos ut torpor in artus
  Expulit ex omni pectore laetitias.
Non iam illud quaero, contra me ut diligat illa,
  Aut, quod non potis est, esse pudica velit:
Ipse valere opto et taetrum hunc deponere morbum.
  O di, reddite mi hoc pro pietate mea.

LXXIX

Lesbivs est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
Si tria notorum savia reppererit.

LXXXII

Qvinti, si tibi vis oculos debere Catullum
Aut aliud siquid carius est oculis,
Eripere ei noli multo quod carius illi
Est oculis seu quid carius est oculis.

LXXXIII

Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit:
Haec illi fatuo maxima laetitia est.
Mule, nihil sentis. Si nostri oblita taceret,
Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
Non solum meminit, sed quae multo acrior est res
Irata est. Hoc est, uritur et loquitur.

LXXXIV

Chommoda dicebat, si quando commoda vellet
  Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
  Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo, sic mater, sic Liber avunculus eius,
  Sic maternus avus dixerat atque avia.
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
  Audibant eadem haec leniter et leviter,
Nec sibi postilla metuebant talia verba,
  Cum subito affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
  Iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV

Odi et amo. Quare id faciam fortasse requiris.
  Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI

Qvintia formosa est multis, mihi candida longa
Recta est. Haec ego sic singula confiteor,
Totum illud formosa nego: nam nulla venustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est,
Tum omnibus una omnis surripuit Veneres.

LXXXVII

Nvlla potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea es:
Nulla fides ullo fuit umquam foedere tanta,
Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

XCII

Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam
De me: Lesbia me dispeream nisi amat.
Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
Assidue, verum dispeream nisi amo.

XCIII

NIL nimium studeo, Caesar, tibi velle placere,
Nec scire utrum sis albus an ater homo.

XCV

ZMYRNA mei Cinnae nonam post denique messem
Quam coepta est nonamque edita post hiemem est,
Milia cum interea quingenta Hortensius uno
Versiculorum anno pertulerit Volusi.
Zmyrna cavas Satrachi penitus mittetur ad undas,
Zmyrnam cana diu saecula pervoluent:
At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.
Parva mei mihi sint cordi monumenta sodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

XCVI

Si quicquam mutis gratum acceptumve sepulcris
  Accidere a nostro, Calve, dolore potest,
Quo desiderio veteres renovamus amores
  Atque Orco missas flemus amicitias,
Certe non tanto mors inmatura dolori est
  Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

CI

Multas per gentes et multa per aequora vectus
  Advenio has miseras, frater, ad inferias,
Vt te postremo donarem munere mortis
  Et mutam nequiquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum,
  Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea haec, prisco quae more parentum
  Tradita sunt tristi munere ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
  Atque in perpetuum, frater, ave atque vale.

CII

Si quicquam tacito conmissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse invenies illorum iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

CIII

Aut, sodes, mihi redde decem sestertia, Silo,
Deinde esto quamvis saevus et indomitus:
Aut, si te nummi delectant, desine quaeso
Leno esse atque idem saevus et indomitus.

CIV

Credis me potuisse meae maledicere vitae,
Ambobus mihi quae carior est oculis?
Non potui, nec si possem tam perdite amarem:
Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CVII

Si cui quid cupidoque optantique optigit umquam
Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum, nobis quoque carius auro,
Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
Restituis cupido atque insperanti ipsa refers te
Nobis. O lucem candidiore nota!
Quis me uno vivit felicior, aut magis hac rem
Optandam in vita dicere quis poterit?

CVIII

Si, Comini, populi arbitrio tua cana senectus
Spurcata inpuris moribus intereat,
Non equidem dubito quin primum inimica bonorum
Lingua execta avido sit data volturio,
Effossos oculos voret atro gutture corvus,
Intestina canes, cetera membra lupi.

CIX

IVCVNDVM, mea vita, mihi proponis amorem
   Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
Di magni, facite ut vere promittere possit,
   Atque id sincere dicat et ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere vita
   Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

CXVI

SAEPE tibi studioso animo venante requirens
   Carmina uti possem mittere Battiadae,
Qui te lenirem nobis, neu conarere
   Tela infesta meum mittere in usque caput,
Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
   Gelli, nec nostras hic valuisse preces.
Contra nos tela ista tua evitabimus uncta:
   At fixus nostris tu dabi' supplicium.

Excudebatur Stratfordiae super Avona
Mense Martio MCMVI